

VIJESTI MUZEJA SLAVONIJE OSIJEK

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2004. GODINU

I. REDOVITA DJELATNOST

1. DJELATNICI

Plan radnih mjesta za razdoblje 2005-2007. g. precizno je razradio potrebe za novim djelatnicima, odnosno radnim mjestima. Prioritet svakako predstavljaju informatičar-dokumentarist i muzejski pedagog, ali svakako treba istaknuti nesrazmjer između broja kustosa (16) i muzejskih tehničara (3).

Hitno je potrebno uposliti i profesionalnog fotografa, te još jednog bibliotekara bez kojeg, zbog priljeva velikih količina bibliotečnih jedinica, nije moguće stručno i znanstveno obraditi, odnosno ažurno voditi evidencije.

Pored ovih, osjeća se ozbiljan nedostatak čistačica, računovodstvenog referenta, knjižničara, a poseban problem je nedostatak muzejskih pazitelja.

Koncept ravnomjernog djelovanja i razvoja u svim segmentima muzejske djelatnosti nije moguće provesti bez dovoljnog broja djelatnika, odnosno pokrivenosti svih radnih mjesta koja su utvrđena osnovnim muzejskim dokumentima (Statut, pravilnici).

Bez četrdesetak djelatnika ovako velik i kompleksan Muzej ne može normalno funkcionirati, niti kvalitetno obavljati svoje osnovne djelatnosti. Svaka preraspodjela poslova dovodi do nemogućnosti izvršavanja svih obveza, odnosno do diskontinuiteta u radnim procesima i nemogućnosti realizacije u zadanim rokovima i prema strukovnim uzusima. Poseban problem su stručna radna mjesta kao što su informatičar-dokumentarist, muzejski pedagog, fotograf, za koje zapravo nema adekvatne zamjene.

Gomilanje građe i obveza, uz sav trud, stvaraju na određeni način kaotičnu situaciju i osjećaj nemoći u realizaciji zadanih obveza.

2. RESTAURACIJA I ZAŠTITA MUZEJSKIH PREDMETA

U 2004. g. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je za potrebe restauracije izdvojilo 150.000,00 kn.

Predmeti odabrani za restauraciju u 2004. g., prije svega, su izbor, koji će biti prezentiran u budućem stalnom postavu. Manji dio će biti restauriran zbog izuzetno lošeg stanja, kao i iz razloga oštećivanja uslijed čestog korištenja (Zbirka starih novina).

Dio građe je restauriran iz sredstava koja su izdvojena za pojedine projekte, kao što je restauracija vatrenog oružja za potrebe izložbe «Oružje u zbirkama Muzeja Slavonije», odnosno nalaza s arheološkog kasnoantičkog lokaliteta u Zmajevcu, također za buduću izložbu.

Muzejski predmeti čiste se i restauriraju i u Preparatorskoj radionici Muzeja Slavonije za potrebe pojedinih izdavačkih i izložbenih projekata. Za ove potrebe je nabavljen i suvremeni stroj za fino i precizno pjeskarenje metala.

Na žalost, očekivani doprinos osječke Restauratorske radionice je gotovo zanemariv, ali bi Muzej Slavonije kao nacionalna kuća i najveći kompleksni muzej u Hrvatskoj trebao strukovno i opremom osnažiti svoju Radionicu i proširiti restauratorsku djelatnost, što bi u mnogome olakšalo i ubrzalo pripreme za stalni postav i pojedine projekte.

Dovršena je restauracija slijedećih predmeta:

ARHEOLOŠKI ODJEL-PODODJEL ANTIEKE ARHEOLOGIJE

Na restauraciju je predan izbor najvrjednijeg materijala s arheološkog iskopavanja budućeg Poljoprivrednog fakulteta, koji se financira iz ugovorenih sredstava (Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku), kao i materijal s lokaliteta rimskog groblja u Zmajevcu (sustavno arheološko iskopavanje), a financira se iz ugovorenih sredstava s Ministarstvom kulture.

NUMIZMATIČKI ODJEL

Za potrebe izlaganja numizmata na izložbi «Grčki, grčko-kolonijalni i keltski novac Muzeja Slavonije» Preparatorska radionica Muzeja Slavonije očistila je 430 numizmata.

POVIJESNI ODJEL

1. Zastava osječke Narodne garde iz 1848-1849. g.

Nastavljena je restauracija najvrjednijih primjeraka iz vrlo značajne Zbrke zastava Povijesnog odjela, a restaurirana zastava osječke Narodne garde posebice je važna za povijest grada Osijeka u revolucionarnim godinama 1848.-1849.

2. Rukopisna knjiga ceha krznara, 1710. g., cehovski statut, Inv. br. 1080

3. Diarium Antuna Josipa Turkovića, rukopis (Imovnik knjiga Muzeja br. 149.), 1798.-1806. g.

4. Najstarija Inventarna knjiga Muzeja Slavonije (započeta 1894. g.)

5. Tri puške karanfilke, 18. st. (*Restauriranje izvršeno iz posebnih sredstava za potrebu izložbe «Oružje u zbirkama Muzeja Slavonije».*)

ODJEL UMJETNIČKOG OBRTA

1. Kip Majke Božje, oltarna plastika, dio Grupe pod križem, Tirol (?), 18. st., obojena lipovina (predano na restauraciju 2003. g.).

*** Restauracija ovog kipa planirana je u programu za 2003. g., a dovršena je početkom 2004. g.

2. Kip sv. Ivana Evangeliste, oltarna plastika, dio Grupe pod križem (kip Marije Magdalene restauriran 2003. g.), Tirol (?), 18. st., obojena lipovina (br. K-99/46)

Restauracijom kipova Majke Božje (br. 6) i sv. Ivana Evangeliste (br.7), dovršena je obnova oltarne kompo-

zicije koja potječe iz osječke crkve sv. Križa (u narodu poznate kao crkve sv. Antuna). Radi se o vrlo kvalitetnom umjetničkom radu iz 18. st., a sve tri skulpture kao i općenito cijela Sakralna zbirka su bile u vrlo lošem stanju (vjerojatno su stradale prilikom nekog požara).

Ova cjelina svakako će biti poseban doprinos budućem stalnom postavu kod prezentacije Sakralne zbirke.

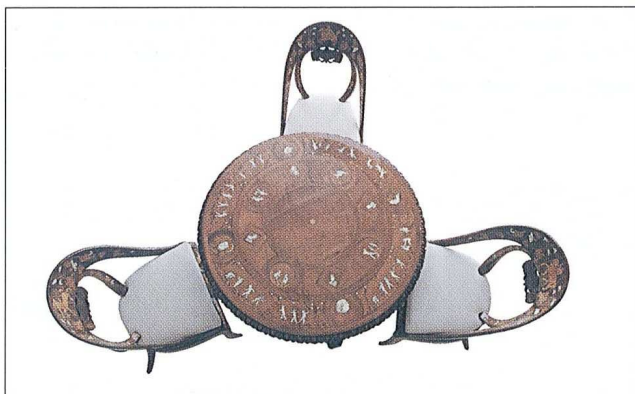
3. Kabinetski ormar, Flandrija (Nizozemska), sredina 17. st., ebanovina, kornjačevina, bjelokost

Ovaj izniman primjerak luksuznog kabinetskog ormara bio je prilično oštećen, a osobito pločice kornjačevine. Kao i u ranijem postavu predstavljat će posebno vrijedan segment Zbirke namještaja Odjela umjetničkog obrta.

4. Klecalo, Italija, kasna renesansa 17. st.?, drvo, intarzija, bjelokost (predano na restauraciju 2003. g.)

5. Salonska garnitura (stol i tri stolice), empiré, drvo, bjelokost (predano na restauraciju 1999. g.)

6. Pozlaćeni stolić za posjetnice, 19. – 20. st., drvo, pozlata

ETNOGRAFSKI ODJEL

1. Kožusi i kožušci, 8 komada

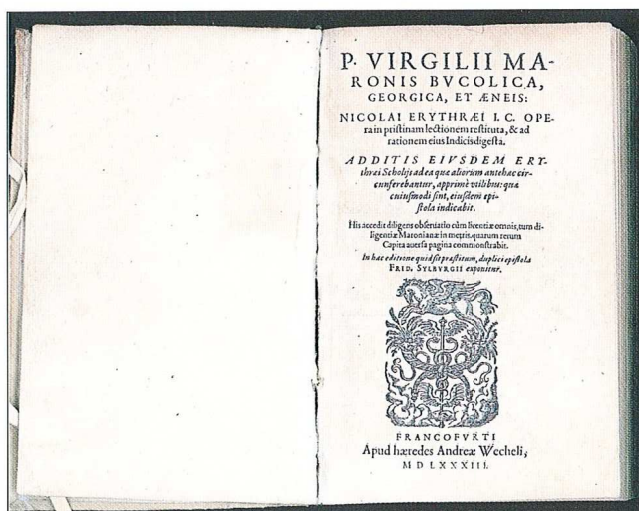
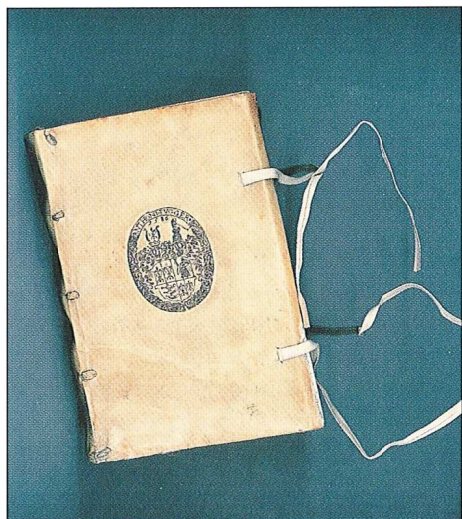
Predmeti ove Zbirke imaju vrlo često uništena runa i oštećene aplikacije, a restauraciju je izvršio jedan od posljednjih kožuhara iz Vinkovaca Stjepan Posavčević.

2. Zbirka porculanskih lutki obučenih u narodne nošnje, 1914-1918., 19 komada

Restauraciju nošnji obavila je osoba koja je za to osposobljena u Posudionici i radionici narodnih nošnji u Zagrebu, a djelomične radove izvršila je Preparator-ska radionica Muzeja Slavonije.

ODJEL MUZEALNIH TISKOPISA

1. Osam raritetnih izdanja iz razdoblja 1522-1772. g.

ODJEL HEMEROTEKE

1. Novine «Hrvatski list», 88 svezaka, djelomično restaurirani, odnosno konzervirani pojedini listove, a na nekoliko svezaka zamijenjen uvez (5).

U okviru projekta zaštite starih hrvatskih novina Nacionalna i sveučilišna knjižnica posudila je sve uveze «Hrvatskog lista» iz Muzeja Slavonije i pored zaštite, odnosno restauracije svi brojevi su mikrofilmirani (104 role), a mikrofilmovi poklonjeni Muzeju Slavonije.

2. Plakati 1847-1894. g., 13 komada

3. Esseker Lokalblatt und Landbote, 1864-1866. g., 2 uveza

PREPARATORSKO-RESTAURATORSKA RADIONICA

Očišćeno i obrađeno:

1. Numizmatički odjel - 1.510 numizmata

2. Ostali odjeli (Arheološki, Odjel umjetničkog obrta, Povijesni, Etnografski) - 336 predmeta

*** *Arheološke nalaze sa lokacije proširenja Galerije «Waldinger» najvećim dijelom je rekonstruirao muzejski tehničar Domagoj Dujmić (keramika, staklo).*

Na restauraciju u 2004. g. predani su slijedeći predmeti:

1. Tri rijetka izdanja iz razdoblja 1575-1584. g. (Odjel muzealnih tiskopisa)

2. Jedna puška tipa džeferdar, 18. st. (Povijesni odjel)

*** *U tijeku je rad na restauraciji tvrđavskog topa, odnosno lafeta na kotačima, 17-18. st., čiju je obnovu u cijelosti financiralo Gradsko poglavarstvo grada Osijeka, a konačna realizacija planira se za kraj travnja 2005. g. kada će biti uklopljen u postav izložbe «Oružje u zbirkama Muzeja Slavonije».*

Nedovršeni predmeti predani na restauraciju ranijih godina:

1. Dva akvarela iz 20-tih godina 19. st. s prikazom mađarskih srednjovjekovnih gradova (predano na restauraciju 2003. g.)

2. Kućni oltarić, Italija, prva polovica 17. st., drvo, bjelokost, poludrago kamenje, ulje na bakrenoj ploči (Restauratorska radionica u Osijeku – predmet evakuiran 1991. g. i prvotno predan na restauraciju Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu)

3. Drveno poprsje sveca s biskupskom kapom.

3. SNIMANJE MUZEJSKE GRAĐE

TEREN I MUZEJSKA DOKUMENTACIJA

Snimanje muzejske građe obavlja se klasičnim fotoaparatom, digitalnim fotoaparatom i kamerama.

Sustavno se snimaju predmeti za potrebe muzejske dokumentacije, a najveći dio se prebacuje na CD s mogućnošću ispisa. Dio starije fotodokumentacije se skenira i prebacuje na CD.

Događanja u Muzeju i gradu također se redovito prate, a dio se snima i kamerom (izložbe, promocije, posjeti ustanovama i muzejima, manifestacije u gradu, posjeti značajnih osoba i sl.).

Velik dio fotodokumentacije odnosi se na praćenje arheoloških iskopavanja i snimanje etnografske, tehničke i prirodoslovne baštine (etnografske manifestacije, običaji, zanati, industrijska postrojenja i arhitektura, kao i predmeta ponuđenih za otkup i dr.).

Profesionalni muzejski fotograf i vrhunska oprema iznimno su važni za stvaranje kvalitetnog sustava snimanja i deponiranja fotografija na suvremen način u cilju izrade kvalitetne muzejske dokumentacije.

Upošljavanje profesionalnog muzejskog fotografa je jedan od prioriteta, jer je u tijeku ustrojavanje novih muzejskih evidencija, što podrazumijeva i sustavno snimanje novo-evidentiranih predmeta.

Dio snimanja muzejske građe obavljaju angažirani profesionalni fotografi i to uglavnom za potrebe tiskanja kvalitetnih izložbenih kataloga, Osječkog zbornika i izložbene scenografije.

Treba izdvojiti slijedeće cjeline:

- a) Topolje, snimanje običaja «buša» fotoaparatom i kamerom (Etnografski odjel)
- b) Topolje, šokačka kuća - snimanje kamerom rekonstrukcije peći blatnjare i šporeta (Etnografski odjel)
- c) Snimanje Zbirke zastava za dokumentaciju i objavljivanje (Povijesni odjel)
- e) Snimanje video kamerom arheološkog iskopavanja u Franjevačkom samostanu Galerija «Waldinger» (Arheološki odjel)
- f) Kopačevo, snimanje posjeda nekadašnjeg vlasnika Borka Janoša -sadašnji vlasnik Graham O'Hara, restaurator iz Engleske (Etnografski odjel)
- g) Snimanje videokamerom postojećih izložbi Muzeja Slavonije (Povijesni odjel)
- h) Novine «Hrvatski list», 88 svezaka, djelomično restaurirani, odnosno konzervirani pojedini listove, a na nekoliko svezaka zamijenjen uvez (5) – svi brojevi su mikrofilmirani

Pojedini odjeli su već započeli snimanje zbirki i podzbirki za potrebe muzejske dokumentacije, kao i prebacivanje starije fotodokumentacije na CD-ove.

4. ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA

I. PLANIRANA ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA (PROGRAM ZA 2004. G.)

a) Lokalitet: Rimsko groblje - Zmajevac

Ovo izuzetno važno nalazište, kasnoantičko groblje iz 4. st. poslije Krista, čije je istraživanje započelo 1999. g., u više od 140 grobova (1.000 m²), dalo je brojne nalaze, koji su u pravilu u vrlo dobrom stanju i odmah na terenu se metodološki najsuvremenijim načinom obrađuju, čime se stvara baza podataka za buduću obradu i prezentaciju. Materijal se odmah šalje na analizu i čišćenje (kosti, metalni predmeti, tlo, organski predmeti).

U 2004. g. istražena je površina od cca 180 m² na kojoj je pronađen 21 grob.

Gotovo svaki grob ima po nekoliko priloga, koji nam daju iscrpne podatke o stanovništvu, njihovom imovnom stanju, običajima, ukusu i sl.

b) Lokalitet: «Tursko groblje» - Čepin/Ovčara

Za ova sustavna arheološka iskopavanja, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je u 2004. g. izdvojilo daleko manje sredstava nego ranijih godina, iako se ona provode već osmu godinu i dala su izuzetne rezultate. Ovaj višeslojni lokalitet pored najstarijeg prapovijesnog sloja (sopotska kultura), dao je posebno značajne nalaze iz razdoblja tzv. bjelobrdske kulture (brojni grobovi s priložima, 10-12. st.), kao i arhitekturu sakralnog objekta koja je očigledno nastala na ranijem bjelobrdskom groblju i pripada u razdoblje razvijenog, odnosno kasnog srednjeg vijeka.

Prilikom oranja u blizini lokaliteta pronađeni su i rekonoscirani ostaci vrlo solidno građenog širokog zida od velikih kamenih obradenih blokova. Vjerojatno se radi o ostacima nekog rimskog objekta, odakle je uziman i materijal za izgradnju crkvenog objekta na istraživanom lokalitetu.

Pored nastavka iskopavanja unutar crkvenog objekta obavljena je i sanacija zidova, odnosno zaštitna podzidanja i zakopavanje već istraženih prostorija. Uz brojne ulomke kamenih arhitektonskih elemenata pronađen je i natpis iz 15. st.

II. STRUČNA ZAŠTITNA ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA

Muzej Slavonije u suradnji s Ministarstvom kulture,

Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Osijeku, provodi niz nadzornih stručnih arheoloških iskopavanja na zaštićenim arheološkim lokalitetima i gradskim zonama, čime se prikupljanje arheološkog materijala obavlja na stručan način, a građa u Muzej dolazi obrađena i evidentirana. Nedostatak prostora u Muzeju i velike količine arheološke građe stvaraju ozbiljan problem Arheološkom odjelu Muzeja Slavonije.

Ovakva iskopavanja traju cijelu godinu, a u 2004. g. pored brojnih manjih nadzora obavljena su i slijedeća značajnija nadzorna arheološka iskopavanja:

a) Lokacija budućeg Poljoprivrednog fakulteta

(područje rimske Murse)

Ovo veliko arheološko iskopavanje je zapravo nastavak izgradnje sveučilišnog kompleksa na prostoru vojarni smještenih između Ulice kralja P. Svačića, Vukovarske, Huttlerove i Ulice cara Hadrijana, koji je započeo izgradnjom Studentskog doma 2002. g.

Istraživanja na području budućeg Poljoprivrednog fakulteta još nisu završena, a kako se provode na velikoj površini i na neizgrađenom području, njihovi rezultati bit će od posebne važnosti za istraživanje povijesti rimske Murse. Do sada su pronađeni ostaci arhitekture, kao i brojni vrijedni pojedinačni nalazi (bunari). Vjerojatno se i ovdje radi o periferiji Murse, što daje posebnu važnost ovim istraživanjima.

Već sada je utvrđeno postojanje nekoliko iznimno važnih objekata od kojih svakako treba izdvojiti ostatke hrama - svetišta posvećenog bogu Silvanu, unutar kojeg je pronađeno više žrtvenika posvećenih ovom božanstvu, zatim nalaz rimske ceste, nekoliko keramičarskih peći i dr.

b) Galerija «Waldinger», Osijek

Proširenjem ovog izložbenog prostora na dvije susjedne prostorije otkriveni su ostaci srednjovjekovne (?), turske i barokne arhitekture, odnosno ostaci najranije faze izgradnje Franjevačkog samostana (kraj 17., početak 18. st.), a posebice su značajni brojni pojedinačni nalazi luksuznog stakla (gravirane čaše na nozi), fajansa i tzv. habanska keramika. Najveći dio ovih nalaza potječe iz velikog eliptičnog bunara i stare zidane kanalizacije, a važnost ovog iskopavanja je u tome što je prvi puta arheološki istraženo i razdoblje povijesti Tvrde odmah nakon oslobođenja od Turaka, jer je do sada prikupljeni materijal uglavnom potjecao iz kanala i iskopa prilikom postavljanja različitih instalacija u Tvrđi.

Dovršetak arheoloških istraživanja u siječnju 2004. g. započela je odmah i obrada velikih količina pronađenih predmeta, prije svega rekonstrukcija keramičkog i staklenog materijala. Gradsko poglavarstvo grada Osije-

ka je prihvatilo ideju da se realizira izložba i izdvojilo je 35.000,00 kn za ovaj projekt.

Fina bojana keramika i luksuzni stakleni predmeti potječu iz radionica Madarske, Italije, Njemačke, Češke i drugih zemalja, a brojni primjerci će moći biti gotovo u cijelosti rekonstruirani.

U tijeku je izrada suvenira, a dogovorena je i razmjena izložbenih projekata sa Županijskim muzejom u Peču, koji je posebice zainteresiran za tzv. habansku keramiku (u Muzeju Slavonije bila bi prezentirana poznata Zsolnay keramika).

c) Od manjih zaštitnih arheoloških iskopavanja treba spomenuti:

1. Lokaliteti u osječkom dijelu grada «Retfala» - Š. Petefija (kućni brojevi 25, 52, 58)

2. Klinička bolnica Osijek (bolesničko dizalo za Odjel hemodijalize) i dr.

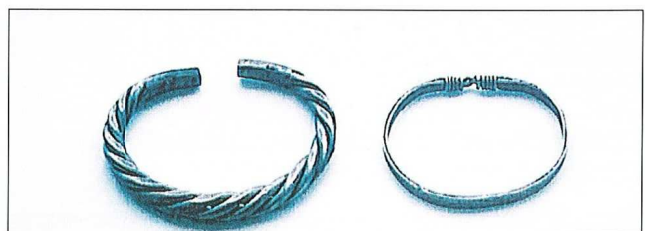
5. OTKUPI I DAROVI

Za neplanirane otkupe je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske u 2004. g. izdvojilo 80.000,00 kn, a odobrilo je i dva posebna zahtjeva u iznosu od 19.190,00 kn (tabernakl sat i etnografski predmeti).

ARHEOLOŠKI ODJEL-PODODJEL PRAPOVIJESNE ARHEOLOGIJE

OTKUPI:

1. Dvije srebrne latenske narukvice (S. Gradašćević)

DAROVI:

1. Latenska brončana fibula – lokalitet *Dragojlov brijeg* kraj Kneževih Vinograda (S. Gradašćević)
2. Brončani predmeti s nalazišta Pisak kraj Đakova - 5 komada (S. Gradašćević)
3. Ulomci eneolitičke keramike, sjekira, utezi, mikroliti - 46 komada, lokaliteti *Dalj- Savulja, aerodrom Klisa* (S. Gradašćević)

Brojni su i manji pojedinačni otkupi i darovi navedeni u tromjesečnim izvješćima odjela Muzeja Slavonije.

POVIJESNI ODJEL

OTKUPI:

1. Stare razglednice slavonskih mjesta – 24 komada
2. Stare fotografije raznih ateliera – 10 komada
3. Gipsane biste dr. Danice Pinterović i Đure Salaja – 2 komada
4. Fotografije – 26 komada

5. Manja Napoleonova bista, bronca, autor francuski kipar Corbet

DAROVI:

1. Stare fotografije obitelji prof. Zdenke Dukat – 24 komada
2. Fotografije i razni predmeti obitelj Polić

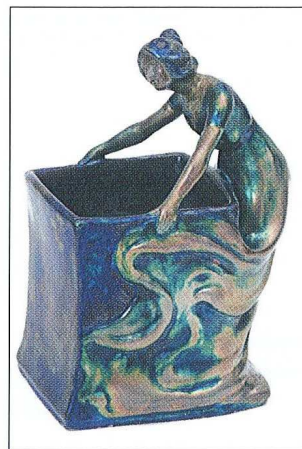
ODJEL UMJETNIČKOG OBRTA

OTKUPI:

1. Harmonij (Pavao Mores, Đakovačka satnica)
2. Lornjon i vrč u obliku ljudskog lika (Zora Dragojević, Osijek)
3. Kaminski sat radionice osječkog urara Paula Krackera (Marković, Zagreb)
4. Namještaj radionice Karla Halasza, Osijek
5. Ručni radovi iz 1930- tih - 7 komada i uporabni ukrasni predmeti 25 komada; (Z. Barić)

DAROVI:

1. Kućni tekstil, odjeća, modni pribor, putne torbe i toaletni pribor (K. Knobloch)
2. Zsolnay i druga keramika – 6 komada (B. i M. Kolčić)

ETNOGRAFSKI ODJEL

OTKUPI:

1. Kućni tekstil i dijelovi nošnje, Rakitovica - 51 komad
2. Čilim od domaćeg vunenog tkanja, početak 20. st., (Čepin)

DAROVI:

1. Kućni tekstil iz Brodanaca - 4 komad

PRIRODOSLOVNI ODJEL

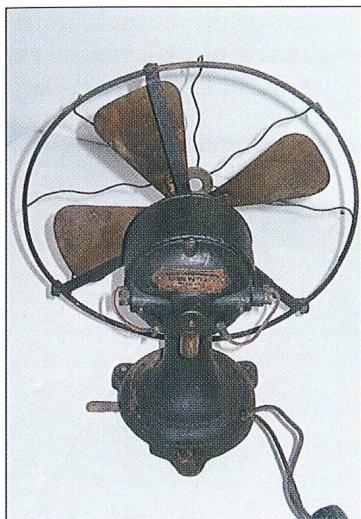
DAROVI:

1. Četiri suha ihtiološka preparata (Ekonomska škola u Osijeku)
2. Miš, cvrčak i leptir balzamirani u pčelinjem vosku – nalazište Satnica kod Valpova (Milan Kramer, Osijek)

TEHNIČKI ODJEL

OTKUPI:

1. Pisaći strojevi iz 1930/40-tih g. (Urania i Standard) - 2 komada
2. Radio aparati iz 1940-tih i 1950-tih g. (Philetta, Mediator i Minerva) – 3 komada
3. Tesarski i obučarski alati iz radionice Josipa Vincera u Osijeku
4. OLT-ova stolna vaga, oko 1930. g.
5. Stolni ventilator «Braun» 1940-1950. g.

DAROVI:

1. Električni štednjak
2. Mlin za orahe
3. Računala - 2 komada
4. Džepni mehanički sat za mjerenje otkucaja bila iz 1930-te g.
5. Usisivač «Elektrolux», 1930-te g.
6. Plinsko kuhalo, 1930. g.
7. Drveni sanduk za prekomorski transport žigica osječke Tvornice žigica «Drava»
8. Pisaći stroj «Continental», (Pavleковиć)

6. STRUČNA LITERATURA

Muzej Slavonije je najveći kompleksni muzej u Hrvatskoj sa devet odjela, 100-ak zbirki i gotovo 400.000 predmeta za čiju obradu treba kontinuirano i sustavno pribavljati stručnu literaturu. Svaka zbirka i podzbirka, pa i važniji pojedinačni predmeti trebaju imati barem osnovnu, relevantnu i suvremenu literaturu. Svaka izložba i stručni, odnosno znanstveni rad zahtijevaju praćenje stručnih i znanstvenih radova u periodičnim izdanjima.

Za potrebe nabavke stručne literature kroz programe se i dalje ne izdvajaju posebna sredstva. Iako se najveći dio stručne literature nabavlja putem zamjene (Osječki zbornik, katalozi, monografije), gotovo sva značajnija monografska izdanja, katalozi i sl. moraju se kupovati, što godišnje predstavlja značajni izdatak. Uglavnom se radi o opsežnim kapitalnim stručnim i znanstvenim djelima čija se cijena kreće između 50 i 150 EUR-a.

Muzej Slavonije kao nacionalna kuća, koji pored brige o baštini želi biti edukativna, odnosno znanstveno-stručna ustanova, mora pratiti i redovito nabavljati recentnu stručnu i znanstvenu literaturu za što najvećim dijelom izdvaja sredstva iz vlastitih prihoda.

Nakon zastoja u razmjeni stručne literature, uzrokovanog nedostatkom financijskih sredstava, izvršena je revizija svih potencijalnih «adresa», odnosno ustanovljen novi kriterij za razmjenu.

Za nabavku stručne literature u 2004. g. izdvojeno je iz vlastitih sredstava cca 26.000,00 kn.

U 2004. g. u Odjel muzealnih tiskopisa primljeno je 833 naslova:

a) Nabava	102
b) Dar	129
c) Obvezni primjerak	21
d) Pretplata	28
e) Razmjena	553

a u Odjel hemeroteke:

a) Nabava	- 6 svezaka novina (Hrvatsko Slovo, Osječki dom, Vijenac)
b) Dar	- 124 (novina - 25 svezaka; plakata-70 kom.; kalendari zidni-29 kom.)

130

II. OSTALA REDOVITA DJELATNOST**1. MUZEJSKA DOKUMENTACIJA**

U tijeku intenzivne pripreme za prelazak na računalno vođenje muzejskih evidencije, a dok se ne instaliraju odgovarajući programi, djelatnici Muzeja nastavljaju vođenje postojećih knjižnih evidencija.

Dio muzejske dokumentacije se već sada obrađuje računalno u obliku različitih popisa, inventiranih predmeta, predmeta pripremljenih za restauraciju, popisa zbirki, predmeta i sl.

Fotodokumentacija se postupno skenira i pohranjuje u memoriju, odnosno na diskove.

Posebnu cjelinu čini opsežna dokumentacija vezana za arheološka istraživanja (crteži, popisi nalaza, popisi stratigrafskih jedinica, popisi uzoraka, popisi posebnih nalaza, fotodokumentacija i dr.), posebice na lokalitetu budućeg Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku.

Zbog dugotrajnog boravka na terenu djelatnici Arheološkog odjela - Pododjela antičke arheologije nisu u mogućnosti posvetiti se u cijelosti evidentiranju, odnosno reviziji starog fundusa. U Knjigu ulaska upisano je 1.093 predmeta, a u Inventarnu knjigu upisano je 564. U Knjigu ulaska (zamjena stručne literature) upisane su 553 knjige.

2. REVIZIJA GRAĐE

Revizija zbirke Muzeja Slavonije je nastavljena, a pojedini odjeli su pred njenim dovršetkom (Odjel umjetničkog obrta, Odjel muzealnih tiskopisa, Odjel hemeroteke, Arheološki odjel - pododjel Prapovijesne arheologije, Tehnički odjel, Prirodoslovni odjel, Etnografski odjel).

Višemjesečna arheološka iskopavanja spriječila su Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije u obavljanju revizije, ali je ovaj posao dobio na zamahu upošljavanjem novog djelatnika. Poseban problem u ovom pododjelu je bila ogromna količina neobrađene građe i stanje starijih evidencija i dokumentacija, no situacija se znatno poboljšala.

3. KONGRESI, SAVJETOVANJA, STRUČNI SKUPOVI, PREDAVANJA, SEMINARI, SURADNJA S INOZMSTVOM

- a) Međunarodni simpozij o 1700-toj obljetnici Srijemsko - panonskih mučenika - prezentacija postera: Mursa-ranokršćanski horizont (Slavica Filipović, prof., Arheološki odjel-Pododjel antičke arheologije)
- b) Predavanje «Istaknuti rubni primjeri secesijske arhitekture u Slavoniji» u sklopu izložbe «Secesija u Hrvatskoj» u Muzeju za umjetnost i obrt, Zagreb (Grgur Marko Ivanković, dipl. povjesničar umjetnosti, Povijesni odjel)
- c) Seminar folkloru panonske zone u Vinkovcima, tema: Baranjska narodna nošnja (Vlasta Šabić, prof., Etnografski odjel)
- d) Predavanje o talijanskim iskustvima vođenja muzejske dokumentacije (Institut za dokumentaciju u Rimu) u organizacija Muzejskog dokumentacijskog centra, Zagreb (Vlasta Šabić, prof., Etnografski odjel - Mr. Hermine Göricke-Lukić, Numizmatički odjel)
- e) Šesnaesti seminar o novinama u djelatnosti dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u Rovinju (Sanja Vidović, prof., Prirodoslovni odjel)
- f) CALIMERA - Međunarodni projekt digitalizacije građe u Beogradu, Srbija i Crna Gora (Mr. sc. Marina Vinaj, Odjel muzealnih tiskopisa)
- g) «Muzej Slavonije u Osijeku, 1877.-2007. g., Referat na Međunarodnom znanstvenom skupu «Muzeji u europskom prostoru» u Pečuhu, Republika Mađarska (Mladen Radić, prof., ravnatelj)
- h) Predavanje: Pravilnik o sadržaju i vođenju muzejske dokumentacije o muzejskoj građi u Muzeju Slavonije Osijek
- i) Skup muzejskih pedagoga u Vukovaru

U 2004. g. stručni djelatnici Muzeja Slavonije su uslijed nedostatka financijskih sredstava nešto rjeđe sudjelovali na stručnim skupovima, savjetovanjima i kongresima i sl. u odnosu na prethodnu godinu.

4. STRUČNO USAVRŠAVANJE

U stručno usavršavanje prije svega treba ubrojiti praćenje stručne literature, stručna predavanja, posjet izložbama, stručne konzultacije, rad u drugim ustanovama i sl.

Posjećene su brojne izložbe u zemlji i inozemstvu, kao i arheološki lokaliteti:

Budimpešta:

- Posjeta Magyar Nemzeti Muzéumu: novi postav prapovijesti i seobe naroda
- Izložba: Monet
- Pojedinačni posjeti drugim muzejima i srodnim ustanovama: Nacionalna biblioteka; Mađarski prirodoslovni muzej; Mađarski poljoprivredni muzej; Mađarski geološki muzej

5. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložbe Muzeja Slavonije:

a) «GRČKI, GRČKO-KOLONIJALNI I KELTSKI NOVAC IZ MUZEJA SLAVONIJE»

Ova izložba je zapravo nastavak sustavnog prezentiranja zbirke Numizmatičkog odjela, čije su temelje postavili osnivači Muzeja Slavonije u Osijeku prof. Vjekoslav Celestin, dugogodišnji kustos i ravnatelj Muzeja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka i numizmatičar, veliki donator Karlo Franjo Nuber.

Ona je rezultat stručnog i znanstvenog rada voditeljice Numizmatičkog odjela, više kustosice mr. sc. Hermine Göricke-Lukić. Iznimno bogate zbirke grčkog i keltskog novca, pored brojnih standardnih primjeraka sadrže i niz pojedinačnih rariteta i značajnih skupnih nalaza.

Cilj i svrha izložbe nisu bili samo pokazati veličinu i bogatstvo ovih zbirki, nego i umjetničke dosege grčkog i keltskog novčarstva.

U postavu su prikazani i brojni predmeti, karte i povećanja koja upotpunjuju, osvježavaju i podižu edukativni nivo postava, koji bi inače bilo vrlo teško pratiti zbog veličine i brojnosti samih izložaka.

Autorica izložbe izradila je opsežan i vrlo kvalitetan stručni katalog sa 691 kataloškom jedinicom, 260 stranica (A4 formata), koje su sve praćene ilustracijama u boji.

Ovo je do sada najznačajnije i najopsežnije izdanje u

Hrvatskoj vezanoj za ovu tematiku, pa su i posjetitelji iskazali veliko zanimanje, a dogovoreno je gostovanje u Arheološkom muzeju u Zagrebu.

Ističe se i prijelom, odnosno suvremeni dizajn kataloga.

b) «SREDNJOVJEKOVNI GRAD RUŽICA»

Autori projekta prof. Mladen Radić i prof. Zvonko Bojčić i još su 1984. g. objavili opsežan stručni rad o povijesti i istraživanju Ružice grada.

Ogromna količina pronadenog materijala zapravo je deponirana bez posebnog nadzora, ali je tek nakon Domovinskog rata grada potpuno prepuštena otuđivanju i uništavanju. To je bio razlog da su autori projekta predložili gradu Orahovici da se započne spašavanje preostalih nalaza, njihovo čišćenje, sređivanje, zaštita i obrada s ciljem izložbene prezentacije i izrade kataloga.

Ovaj projekt je prihvatilo i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske s konačnim ciljem otvaranja stalne zbirke, odnosno Zavičajnog muzeja u gradu Orahovici. Zajedničkim ulaganjem, koji nije bio uvijek istog intenziteta, nalazi su nakon prijenosa u Muzej Slavonije Osijek postupno obrađivani i pripremani za izložbu.

Na samom projektu angažirani su brojni suradnici i stručnjaci: arhitekt, dizajner, crtači-akademijski slikari i kipari, fotografi, keramičari. Dizajnirani je i izrađen poseban izložbeni namještaj, rekonstruirani su brojni pećnjaci i nalazi, kao i njihove replike za potrebe promidžbe.

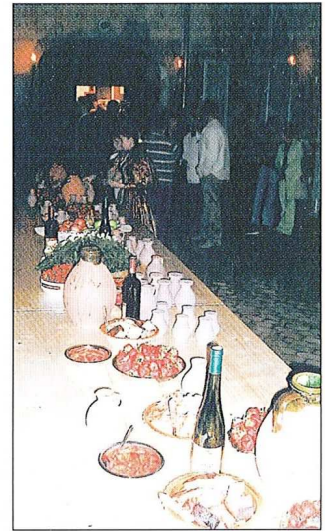
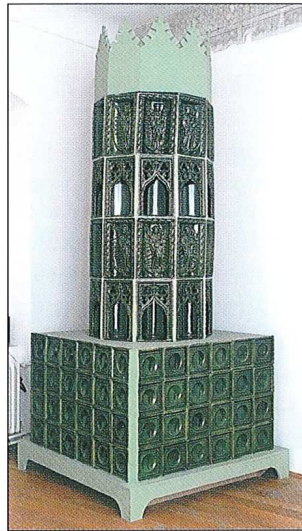
Posebno je uređena prostorija s rekonstrukcijom peći, stol s replikom knjige ukrašene okovima, grbovima vlasnika Ružice grada i drugim detaljima, u kojoj se pokušala dočarati atmosfera kasnog srednjeg vijeka. Izrađene su i brojne kolorirane grafike pećnjaka, kao i fotografska uvećanja arhitektonskih detalja i važnijih nalaza.

Na izložbi je izloženo više od 700 predmeta razvrstanih u osnovne grupe i brojne podgrupe s posebnim naglaskom na pećnjake. Središnji dio prostora zauzima arhitektura i ulomci ukrasnih arhitektonskih elemenata.

Tiskan je i opsežan katalog na 326 stranica (A4 format), sa 635 kataloških jedinica.

I ovaj katalog predstavlja prvo ovakvo opsežno i sveobuhvatno djelo o jednom kasnosrednjovjekovnom lokalitetu - gradu i arheološkim nalazima, te je u stručnim krugovima prihvaćeno kao temeljna stručna literatura.

Otvorenje izložbe je inscenirano kao srednjovjekovna fešta.

Prije konačnog postavljanja u Orahovici dogovorena su gostovanja u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu koncem 2005. g., odnosno u Rigi (Latvija) u tijeku 2006. g. na prijedlog Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

c) «220. GODINA STRELJAŠTVA U OSIJEKU»

Iako izvan godišnjeg plana ova manja prigodna izložba realizirana je u suradnji s Gradanskim streljačkim društvom u Osijeku, a prezentiran je izbor iz ove osobito važne i vrlo bogate zbirke najstarijeg sportskog društva u Hrvatskoj.

*Izložbe realizirane u suradnji s drugim ustanovama***a) «RATNICI NA RAZMEĐU ISTOKA I ZAPADA» - starije željezno doba kontinentalne Hrvatske**

Nositelj projekta: Arheološki muzej, Zagreb
 Autori: Dubravka Balen-Letunić
 (voditeljica projekta)
 Jasna Šimić
 Lazo Čučković
 Marina Šimek
 Želimir Škoberne

Suradnici na projektu: Muzej Slavonije Osijek
 Gradski muzej Varaždin
 Gradski muzej Karlovac

Ovaj izuzetno vrijedan i važan projekt, čija je realizacija trajala nekoliko godina (iniciralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske), prva je sinteza kulture starijeg željeznog doba u kontinentalnoj Hrvatskoj (8.-3. st. pr. Kr.), koja je na izuzetno atraktivan način prikazala više od 800 predmeta iz brojnih hrvatskih muzeja. Javnosti manje poznat, ali umjetnički vrlo često izniman materijal prezentiran je na vrlo suvremen način, a iznimno opsežan katalog predstavlja ogroman doprinos znanosti.

b) «POVIJEST OSJEČKOG CRVENOG KRIŽA»

Nositelji projekta: Hrvatski crveni križ-Gradsko društvo Crvenog križa Osijek
 Muzej Slavonije Osijek

Autori izložbe i kataloga: Goran Vlatković
 Mr. sc. Marina Vinaj

Ova manja prigodna izložba postavljena je u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku i najveći dio predmeta je iz fundusa Muzeja Slavonije. Tiskan je i manji katalog.

c) «PISMENOST U SLAVONIJI»

Nositelji projekta: Društvo knjižničara Slavonije i Baranje, Osijek

Radi se o edukativnoj izložbi na panoima bez prezentacije originalnih predmeta, a u njenoj realizaciji, kao i posudbom materijala za potrebe izložbe sudjelovao je i Muzej Slavonije, odnosno mr. sc. Marina Vinaj.

*Gostovanja Muzeja Slavonije u drugim muzejima***a) «OSJEČKA SLOBODNOZIDARSKA LOŽA BUDNOST» - Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu**

Izložba autora prof. Ante Grubišića i dipl. povjesni-

čara umjetnosti Grgura Marka Ivankovića prezentirala je ovu intrigantnu temu uz pomoć arhitekta Željka Kovačića na izuzetno zanimljiv način.

Rekonstrukcija lože dala je poseban pečat cijelom prostoru, a izuzetno kvalitetan katalog detaljno je obradio ovu iznimnu i rijetko cjelovitu zbirku.

Zanimanje građana i stručne javnosti za ovu temu bilo je veliko, a to je potvrdio i poziv za gostovanje Hrvatskom povijesnom muzeju, gdje je postav dopunjen novopronađenim predmetima također izazvao veliku pozornost.

b) «RUHO IZ ETNOGRAFSKOG ODJELA MUZEJA SLAVONIJE OSIJEK»

Nakon dugotrajnih pregovora, kao uzvratno gostovanje u Etnografskom muzeju «Rupe» u Dubrovniku postavljena je velika izložba «Ruho iz Etnografskog odjela Muzeja Slavonije Osijek».

*Gostujuće izložbe u Muzeju Slavonije***a) «STEREOSKOPSKA FOTOGRAFIJA NA PRIJELOMU XIX. U XX. STOLJEĆE»- Muzej grada Zagreba****b) «RESTAURIRANE GRAFIKE IZ DUBROVAČKIH MUZEJA»-Dubrovački muzeji**

Ovom izložbom Dubrovački muzeji su prvi puta gostovali u Osijeku, te iako opsegom mala prikazala je dio vrlo vrijedne i bogate Grafičke zbirke i postupak njihovog restauriranja.

*Muzej Slavonije ustupio je vlastiti materijal za slijedeće izložbe***a) «Die Römer», Wagnau i Seggaubergu u Austriji, brončana lampica, Inventarni br. 7982,****b) «Oskar Normann» - izložba u veleposlanstvu Velike Britanije u Republici Hrvatskoj - Muzej Slavonije posudio rani autoportret poznatog umjetnika, podrijetlom Osječanina, izrađen u bronci.****6. IZDAVAČKA DJELATNOST**

Osječki zbornik, kao stručno glasilo Muzeja Slavonije, izlazi kontinuirano od 1942. g. s manjim zastojećima u Domovinskom ratu. Ovo glasilo je temelj za razmjenu stručne literature i šalje se na nekoliko stotina adresa u gotovo cijeloj Europi i Americi.

U 2003. g. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je za program Izdavačka djelatnost - Osječki zbornik izdvojilo 60.000,00 kn. Zbornik je tiskan i predstavljen u 2004. g. (predstavio ga je dr. sc. Željko Tomičić).

Radovi su recenzirani, a Zbornik je tiskan u boji.

Do kraja 2004. g. trebala je biti tiskana monografija «Japanska umjetnost u muzejima Europe» u dva toma, a nositelj projekta je Institute of Japanese Studies, University of Bonn. Kako je Muzej Slavonije prezentirao već najveći dio svoje Zbirke japanske umjetnosti, dio ove građe bit će objavljen u navedenoj monografiji (katalogu).

Muzej Slavonije je kao dio promidžbene djelatnosti otisnuo i prigodni kalendar za 2005. g. u kojem je prezentirao najvažnije izložbene projekte u posljednjih pet godina.

7. OSTALO

- Na prijedlog Muzeja Slavonije arheolog prof. Mirko Bulat, umirovljeni dugogodišnji stručni djelatnik Muzeja Slavonije, dobio je nagradu za životno djelo Hrvatskog muzejskog društva
- Prof. Slavici Filipović dodijeljena je Zahvalnica Gradonačelnika grada Osijeka za doprinos znanstvenom istraživanju na području antičke arheologije
- Nazočnost prilikom obilježavanja 100-te obljetnice Županijskog muzeja Janus Pannonius u Pečuhu
- Suradnja sa Županijskim muzejom Janus Pannonius u Pečuhu je intenzivirana i dogovorena je suradnja na konkretnim projektima

*** evidentiran broj posjetitelja iznosi 5.919, a ako se pridoda broj posjetitelja za vrijeme otvorenja izložbi Muzeja Slavonije, te gostujućih izložbi u Muzeju Slavonije, tada se broj kreće oko 7.000 posjetitelja. Ovdje nisu pribrojane stranke i istraživači.

III. PROGRAMSKA DJELATNOST

1. MUZEJSKA OPREMA

Kao niti prethodne godine, tako niti u 2004. g. Muzeju Slavonije Ministarstvo kulture nije odobrilo sredstva za nabavku muzejske opreme. Muzej je nabavljao opremu samo iz vlastitih sredstava i to uglavnom manje aparate (video kamera, digitalni foto aparat, mobiteli). Dograđen je sustav za protuprovalnu zaštitu s nekoliko kamera i senzora.

2. KOMPJUTORSKA OPREMA

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske isporučilo je Muzeju Slavonije samo jedno kvalitetno računalo.

Upravno vijeće Muzeja Slavonije odobrilo je krajem 2004. g. nabavku 10 novih računala iz sredstava vlastite zarade Muzeja Slavonije.

3. POSEBNI PROGRAMI

«ETNO MUZEJ» U SELU TOPOLJE (BARANJA)

Nastavljen je rad na projektu etno muzeja u selu Topolje s nešto smanjenim intenzitetom mjerenjem dimenzija predmeta, nadopunom podataka uz pomoć kazivača, inventiranjem i fotografiranjem predmeta.

Realizacija projekta započela je u proljeće 2002. g. prema predviđenom planu evidencijom predmeta u zbirci. Za tu je potrebu etnologinja Muzeja Slavonije izradila predmetni obrazac koji će predstavljati osnovu Inventarne knjige - odnosno nakon popunjavanja podacima ovi će obrasci biti uvezani.

Evidencija je nastavljena 2003. g., te je snimljeno i evidentirano u predmetnim obrascima 837 inventarnih brojeva, odnosno 870 predmeta. Ukupno je do sada inventirano 1.080 predmeta, odnosno 1.047 inventarnih brojeva. U obrasce su uneseni osnovni podaci s manje ili više detalja, a u nastavku rada na zbirci predviđa se prema potrebi i mogućnostima nadopuna opširnijim informacijama.

Izrađena je dvostruka fotodokumentacija evidentiranih predmeta za potrebe "Šokačke kuće" i za Muzej Slavonije u Osijeku.

Zaštita i restauracija

Restaurirano i konzervirano je 85 predmeta i u tijeku je restauracija 63 predmeta: drveni materijal (namještaj, posoblje, sprave i alati), kao i tekstilni dijelovi nošnje.